

Universiteit
Leiden
The Netherlands

An examination of the suitability of PADev as a method for effective participatory assessment of the development of higher education institutions: the case of Eduardo Mondlane University (1976-2016)
César, N.A.T.

Citation

César, N. A. T. (2025, December 11). *An examination of the suitability of PADev as a method for effective participatory assessment of the development of higher education institutions: the case of Eduardo Mondlane University (1976-2016)*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/4285334>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4285334>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Appendix XXII: Dutch Abstract

Samenvatting

Deze studie onderzoekt de geschiktheid van de participatieve beoordelingsmethode van ontwikkeling – PAdDev – toegepast aan de Eduardo Mondlane Universiteit (EMU) in Mozambique. De beoordeling van de ontwikkeling van EMU is zowel maatschappelijk als academisch relevant. EMU was de eerste nationale universiteit die werd opgericht, en die geschoolde arbeidskrachten opleidde en wetenschappelijke kennis produceerde. De impact van de instelling was betekenisvol voor de consolidatie van de pas verworven onafhankelijkheid en de opbouw van de Mozambikaanse natie en samenleving. Academisch gezien vormt EMU een historische mijlpaal in de oprichting van het hoger onderwijssysteem in Mozambique. De ontwikkeling van EMU beïnvloedde dan ook de ontwikkeling van het hoger onderwijssysteem zelf en het juridische en regelgevende kader dat de opkomst van andere instellingen voor hoger onderwijs in Mozambique mogelijk maakte.

Het gebruik van een participatieve benadering om het ontwikkelingstraject van de instelling te beoordelen, impliceert een lange termijnevaluatie die veranderingen, factoren en actoren traceert die het bredere kader van institutionele transformatie en de impact daarvan beïnvloeden. Op die manier is een breder beeld van de ontwikkeling en verandering geconstrueerd. De uitkomsten van de beoordeling zijn minstens op twee manieren nuttig: (i) het verzamelen van informatie over de verbeteringen van het besluitvormingsproces binnen de instelling, en (ii) het verbeteren van de uitvoering van programma's en projecten.

De studie onderzocht de geschiktheid van de PAdDev-methode voor een effectieve participatieve beoordeling van de ontwikkeling van EMU, waarbij de volgende onderzoeksvraag centraal stond: Op welke manieren kan de PAdDev-methode voor participatieve beoordeling van ontwikkeling en verandering aan EMU effectief zijn in het meten van de impact van ontwikkelingsinterventies aan EMU?

Specifiek onderzocht de studie:

- i. Welke ontwikkelingsinterventies werden tussen 1976 en 2016 aan de Eduardo Mondlane Universiteit uitgevoerd?
- ii. Hoe veranderden de ontwikkelingsinterventies EMU tussen 1976 en 2016?
- iii. Wat is de beoordeling van de stakeholders (belanghebbenden) over de impact van ontwikkelingsinterventies aan EMU?

Voor de selectie van de onderzoekseenheden werd een niet-probabilistisch steekproefontwerp toegepast, met een doelgerichte steekproefstrategie, op basis van de criteria: (i) bestaansduur, (ii) relevantie van het studiegebied, en (iii) de hoeveelheid ontvangen steun. Zes eenheden werden geselecteerd onder academische, onderzoeks- en administratieve eenheden: de

Faculteit Onderwijs, de Faculteit Natuurwetenschappen, de Faculteit Techniek, het Afrika-Studiecentrum, het Centrum voor Academische Ontwikkeling en de Centrale Diensten.

Voor de selectie van de deelnemers werd een niet-proportionele steekproefstrategie toegepast. De onderzoekspopulatie werd vooraf gestratificeerd. De selectiecriteria voor de deelnemers waren: (i) gender, (ii) beroepscategorie, (iii) functie, en (iv) type contract. Vier categorieën van deelnemers werden betrokken: het bestuur, medewerkers (academisch en niet-academisch), alumni en externe belanghebbenden.

Een combinatie van methoden werd toegepast voor dataverzameling voor triangulatie en om het verkrijgen van betekenisvolle informatie mogelijk te maken. Dit omvatte de analyse van relevante documentatie, semigestructureerde interviews, focusgroepen via PAdDev-workshops, open vragenlijsten en ‘crowd writing’. De inhoudsanalyse van de data werd uitgevoerd met behulp van transcriptie en systematisering van gegevens in een Excel-database. De transcripties werden ingevoerd, gecodeerd, gesystematiseerd en geanalyseerd met NVivo 12. De analyse maakte het mogelijk analytische categorieën te genereren en patronen en thema’s te identificeren om de interpretatie te ondersteunen.

De bevindingen van het onderzoek zijn geaggregeerd volgens de gestelde doelstellingen. Met betrekking tot de hoofdvraag – *Op welke manieren kan de PAdDev-methode effectief zijn bij het meten van de impact van ontwikkelingsinterventies aan EMU?* – toonden de resultaten aan dat de PAdDev-methode op zichzelf niet volledig voldeed om de impact van ontwikkelingsinterventies binnen een hoger onderwijsinstelling zoals EMU te meten, ongeacht de beschikbare instrumenten. Menselijke factoren beïnvloedden en bepaalden de mate van effectiviteit van de methode. Aanvullende methoden bleken nodig om de effectiviteit te versterken. Ondanks deze beperking maakte de PAdDev-tool het mogelijk om de geschiedenis van de instelling vanuit het perspectief van de universitaire gemeenschap te reconstrueren. Daarnaast bood PAdDev een platform voor sociale interactie tussen deelnemers, stimuleerde het collectief leren en leverde kennis op over de context, factoren en actoren die verandering bevorderden. De haalbaarheid en bruikbaarheid van de PAdDev-aanpak als een alternatieve benadering voor het beoordelen van verandering en ontwikkeling in een organisatorische context werd onmiskenbaar bewezen, aangezien zij een holistische, lange termijn- en gedeelde visie op ontwikkeling biedt. Een effectieve toepassing vraagt echter van deelnemers een sterk engagement, betrokkenheid en historische kennis met betrekking tot de doelstellingen en resultaten van de PAdDev-studie. Bij EMU bleek dit problematisch door de beperkte beschikbaarheid van sleutel-informanten, hun geringe betrokkenheid en hun beperkte ervaring en feitelijke kennis.

Wat het eerste deel (i) van de onderzoeksvraag betreft – *Welke ontwikkelingsinterventies werden uitgevoerd aan de EMU tussen 1976 en 2016?* – werden zes categorieën onderscheiden: consortia en netwerken, fondsen, projecten, programma’s, partnerschappen en evenementen. Consortia en netwerken omvatten buitenlandse stichtingen en lokale universiteiten; partnerschappen betreffen bedrijven, buitenlandse overheden en agentschappen, buitenlandse

universiteiten, multinationale ondernemingen en lokale overheidsinstellingen. Er waren drie soorten fondsen: donor-, overheids- en institutionele fondsen. Projecten omvatten capaciteitsopbouw, infrastructuur, personeelsontwikkeling, onderzoeksinfrastructuur, internationale mobiliteit, curriculumontwerp, onderwijsinnovatie, beurzen, trainingen en uitrusting. Programma's hadden doelen zoals institutionele capaciteitsopbouw, bibliotheekondersteuning, onderzoeksfinanciering, lerarenopleiding, personeelsontwikkeling, technische assistentie, personeelsvoorziening, onderzoekscultuur en infrastructuur, en algemene financiering. Evenementen, met name wetenschappelijke conferenties, bieden externe zichtbaarheid en tonen de wetenschappelijke productie van de instelling.

Wat het tweede deel betreft van de onderzoeksvraag(ii) – *Hoe veranderden de ontwikkelingsinterventies de Eduardo Mondlane Universiteit tussen 1976 en 2016?* – blijkt uit de resultaten dat de veranderingen verband hielden met internationale, regionale en nationale gebeurtenissen en omstandigheden van politieke, sociale, economische en ecologische aard. Belangrijke gebeurtenissen waren onder andere: de onafhankelijkheid van Mozambique (1975) en de burgeroorlog (1977-1992), de invoering van de Wet op het Hoger Onderwijs 1/93 (1993), de oprichting van nieuwe instellingen voor hoger onderwijs (na 1993), de eerste algemene verkiezingen (1994), het Strategisch Ontwikkelingsplan van EMU (1998), en de wereldwijde economische crisis (2008). De onafhankelijkheid van Mozambique veroorzaakte een reeks gebeurtenissen die EMU's ontwikkeling en transformatie sterk beïnvloedden. De onafhankelijkheid en het daaropvolgende nationalisatiebeleid leidden tot een daling van het aantal docenten en studenten, voornamelijk Portugese, en tot het stopzetten van sommige opleidingen. Dit dwong de universiteit om zich open te stellen voor de buitenwereld voor internationale technische, materiële en financiële steun om haar missie uit te voeren. De burgeroorlog verhinderde de uitbreiding van de universiteit in de provincies buiten Maputo en vernietigde een deel van de infrastructuur. Omdat hoger onderwijs aanvankelijk alleen in Maputo beschikbaar was, leidde dit tot migratie van studenten uit het hele land, waardoor er druk op de huisvesting ontstond en EMU gedwongen werd zijn voorzieningen uit te breiden.

De transformaties van EMU vloeiden voort uit lokale initiatieven en externe interventies, voornamelijk programma's (MHO, NPT, Italiaanse Samenwerking, SIDA en Desafio), projecten (CBP, BUSCEP en NICHE-032), en donorfondsen (FDI en FNI). Personeelsontwikkeling, infrastructuur, curriculumontwikkeling en andere veranderingen vloeiden voort uit de uitvoering van deze initiatieven en interventies. De impact ervan kan verschillend worden gezien, afhankelijk van het bereik van de interventie, maar in een holistisch perspectief leverden de resultaten een meetbare bijdrage aan de institutionele effectiviteit.

Wat het derde deel van de onderzoeksvraag betreft (iii) – *Hoe beoordelen belanghebbenden de impact van de ontwikkelingsinterventies op de EMU?* – liet de studie zien dat stakeholders de impact van externe interventies overwegend positief beoordeelden, vooral met betrekking tot nut, relevantie en langetermijneffect. Hun waardering werd beïnvloed door persoonlijke en institutionele voordelen. Interventies in de eigen faculteit of eenheid met blijvende effecten

werden positiever beoordeeld, zoals MHO en SIDA, die naar hun idee bijdroegen aan de internationalisering van de universiteit, naast het bevorderen van lokale veranderingen en institutionele ontwikkeling. Negatief gewaardeerd werden interventies zoals de Bologna-curriculumhervorming, die volgens stakeholders had geleid tot crises, onderbroken verandering en paradigmatische verschuivingen.

Een algemene conclusie springt eruit: ondanks de vele door het buitenland gefinancierde interventies en de beperkte financiële steun van de Mozambikaanse overheid, was de besluitvorming rond de groei van de instelling grotendeels een ‘lokale’ aangelegenheid. In het eerste decennium na de onafhankelijkheid probeerde de universiteit zich te vestigen als een Mozambikaanse instelling, haar docenten op te leiden en opleidingen te ontwikkelen met buitenlandse financiële steun en partnerschappen. Na 1990, met een meer geconsolideerde academische en administratieve structuur, werden de besluitvormingsprocessen van EMU democratischer en meer participatief.